

Neglijența – risc catastrofic, rar asigurabil

Mulți dintre noi recurg la serviciile furnizate de societățile de asigurări ca la o soluție de salvare pentru orice eveniment care le-ar putea ruina viața, averea sau afacerea (incendiu, accidente, calamități naturale, factor uman). Primele sentimente care vin odată cu contractarea unei asigurări sunt siguranța, pacea și atitudinea pozitivă.

Paradoxal, însă existența asigurării îi fac pe unii atât de neglijenți, încât comportamentul lor devine el însuși un risc catastrofic pentru obiectele și persoanele asigurate:

- uită cheile și certificatele tehnice în vehiculele asigurate;
- conduc în stare de ebrietate;
- încalcă principiile elementare de securitate în producție și protecție a muncii;
- nu urmăresc după regulile elementare de stocare a materiilor prime și mărfurilor;
- neglijează necesitatea lucrărilor de întreținere a utilajelor și echipamentelor etc.

Din nefericire pentru neglijenți, aceste omiteri deseori reprezintă excluderi prevăzute expres fie în contractul de asigurare, fie în legislația cu privire la asigurări. Făcând abstracție de excepțiile prevăzute în contractele de asigurare ne vom opri doar asupra acelor legale. În legea „Cu privire la asigurări” Nr.1508-XII din 15.06.93 cu modificările ulterioare, este prevăzut că „Asigurătorul are dreptul să refuze plata integrală sau parțială a sumei asigurate sau a despăgubirii de asigurare, dacă asiguratul:

- nu a luat măsurile dependente de el pentru evitarea producerii evenimentului asigurat sau pentru limitarea pagubelor cauzate de producerea lui», art.25, p.2.

“Dacă nu s-a convenit altfel, asigurătorul nu datorează despăgubire în cazul în care paguba a fost cauzată din vina asiguratului sau a unui membru major al familiei”, art.35, p.8.

Pe de altă parte, art.35 p.9. a Legii cu privire la asigurări prevede că: «Asiguratul este obligat să întrețină bunul asigurat în bune condiții și în conformitate cu dispozițiile legale, în scopul prevenirii cazului asigurat».

Imperfecțiunea comportamentală se regăsește nu numai la asigurați, ci și la unii asigurători care la încheierea contractului de asigurare pun accent mai mult pe beneficii, iar despre excluderi vorbesc la survenirea evenimentelor de pagubă. Se mai întâmplă cazuri când asigurătorul „inspectează” obiectul asigurat ani la rând, face cunoștință cu abaterile de la cerințele de securitate la fiecare vizită, dar le scoate în evidență doar după survenirea pagubei.

La ce ne mai folosesc asigurările?

Utilitatea asigurărilor este probată prin plățile regulate efectuate de societățile de asigurare în favoarea asiguraților.

Numai în primele nouă luni ale anului 2005 au fost plătite cu titlu de despăgubire peste 86,2 mln lei din 315,4 mln lei încasate ca prime de asigurare. Dezvoltarea asigurărilor în Moldova inevitabil va conduce la creșterea ratei daunei (raport plăți/încasări), or o rată a daunei sub 30% indică clar că piața este la o etapă primară de dezvoltare.

Asigurarea trebuie privită ca o etapă integrantă a procesului de management al riscului, împreună cu măsurile preventive specifice acestuia, și nu ca un înlocuitor al acestora. Anume astfel trebuie interpretate prevederile contractuale și cele legale. Mergând la extremă: dacă toți asigurații vor fi neglijenți și vor suferi pagube, atunci asigurarea nu va mai fi funcțională!

Contractarea unei asigurări trebuie să ne facă mai prudenți, întrucât putem suporta nu numai pierderea proprietății distruse, ci și costul asigurării invalidate. Prudența noastră trebuie să se manifeste fie prin **a evita** un anumit risc, fie prin **a-l controla**.

Evitarea riscului înseamnă că o anumită expunere la pierdere nu este asumată deloc sau o expunere existentă la risc este abandonată. Un risc poate fi evitat prin încetarea activității care generează riscul, sau derularea acesteia în altă parte, după o altă metodă sau folosind materiale diferite.

De exemplu o firmă poate evita pierderile din inundație, prin evitarea construirii halei de producție într-o zonă cu risc mare de inundații. O întreprindere farmaceutică producătoare de medicamente cu efecte secundare nocive poate întrerupe producerea acestora pentru evitarea riscului de răspundere legală.

Avantajul major al evitării riscului este că probabilitatea pierderii este redusă la zero.

Totuși, evitarea riscului are și dezavantaje. În primul rând, nu întotdeauna este posibil de a evita toate pierderile. De exemplu o întreprindere de transport nu poate evita riscul de accident de circulație. În al doilea rând, deși o întreprindere poate avea posibilitatea de a evita expunerea la risc, aceasta nu ar fi fezabilă. De exemplu o întreprindere specializată în distribuția de carburanți ar putea evita expunerea la riscul de explozie, dar aceasta ar duce la încetarea activității firmei.

Controlul riscului este o altă metodă de management al riscului orientată spre reducerea atât a severității cât și a probabilității apariției riscului. Spre deosebire de tehnica de evitare a riscului, procedura de control privește expunerea la risc pe care firma nu dorește să o abandoneze. Astfel scopul activității de control urmărește două obiective prioritare:

- **prevenirea pierderilor și**
- **reducerea pierderilor.**

Deseori este greu sau chiar imposibil de a elimina integral riscul, totuși prin reducerea acestuia se poate ajunge la un nivel de risc acceptabil pentru întreprindere.

Numeroase exemple pot ilustra cum măsurile de control a pierderilor pot conduce la reducerea frecvenței și severității pierderilor: operațiunile de control al calității, implementarea riguroasă a normelor de securitate și îmbunătățirilor în proiectarea produselor.

Măsuri care pot reduce severitatea pierderii sunt instalarea sistemelor de stingere automată (sprinkler) sau sisteme de alarmă antifurt, evacuarea de urgență a fumului, tratamentul de urgență a rănilor, limitarea sumelor de numerar păstrate la sediul firmei, reabilitarea angajaților cu vătămări corporale etc.

Concluzie

Contractul de asigurare are caracter **condițional**, ceea ce înseamnă că indemnizațiile și despăgubirile de asigurare se plătesc cu condiția că asiguratul își îndeplinește anumite obligațiuni contractuale și legale. Citiți cu atenție condițiile la care vi se acordă protecția de asigurare și luați toate măsurile dependente de Dumnezeu voastră pentru a preveni pierderile. Fiți siguri: cheltuielile cu măsurile preventive reprezintă niște investiții necesare în firma, menajul și viața Dumneavoastră!